

Bengt Olsson

F. 1949

Verksamhetsperiod på Ringhals: 1975 – 2005

Intervjuad: februari 2013

” På den tiden fanns inte så många datorer på Ringhals, Det rörde sig om stora anläggningar rent fysiskt, men kapaciteten var däremot inte så stor”

Bengt Olsson kom till världen i april 1949 hemma i soffan i Alvesta i Småland. Han fick en lugn uppväxt i villa med stor trädgård tillsammans med pappa bankmannen, mamma hemmafru och den tre år äldre brodern.

Bröderna Olsson följde samma spår vad gäller utbildning, genom grundskola i Alvesta och tekniskt gymnasium maskinlinjen i Växjö. Därefter läste brodern till civilingenjör medan Bengt läste 40 poäng matte på universitetsfilialen i Växjö för att sedan fortsätta med 40 poäng datateknik i Uppsala, en av de första datakurserna som fanns i Sverige.

I väntan på att få göra sin militärtjänstgöring arbetade Bengt ett år på en liten el-firma i Alvesta. Efter ”lumpen” arbetade han på ASEA i Västerås i ett och ett halvt år med konstruktion av strömriktare, men tyckte att det inte var något höjdarjobb precis. Det var då han fick motivation till att börja studera på universitetet i Växjö och hade då fördel av att ha varit ute i arbetslivet en tid.

I Västerås fann han kärleken i Gerd, som han gifte sig med strax innan han började sin anställning i Ringhals 16 juni 1975. Paretts döttrar Annika och Mona är uppväxta i Varberg, Gerd och Bengt är båda glada och pigga pensionärer som gläds åt barn och barnbarn.

- Våren 1975 sökte jag flera jobb, men fastnade för Ringhals eftersom det passade min utbildning, men framför allt för att det verkade spännande. På den tiden flyttade man ju dit där det fanns jobb och jag kunde även ha hamnat i Ludvika och ett jobb på ASEA, men har många gånger varit tacksam för att det blev Ringhals och Varberg.

När familjen flyttade infann sig trivseln direkt och Varberg som stad passade familjen Olsson väl. Varbergarna var emel

Bengt Olsson gick i pension 2006

lertid inte så lätta att få kontakt med i början, men familjen fick vänner genom Ringhals och föräldrar till Gerds dagbarn. Båda döttrarna var aktiva i Varbergs Sim under flera år och Annika tävlade till och med i SM.

Liten datakraft i början

Bengt har under hela sin tid på Ringhals arbetat med processdatorsystem, utom de tre, fyra sista åren då han jobbade som controller på avdelningen för projekt och konstruktion, RK

Bengt började sin karriär på Ringhals på teknikenheten, de första 4-5 åren jobbade Bengt som programmerare och höll i princip till i datorrum 1 hela tiden. Han hade till uppgift att utveckla ett antal nya program för R1 såsom styrstavsövervakning, störningsregistrering och laddschema för bränslebyte på R1-R4. Störningsregistreringen behövdes för att avgöra om det var reaktor eller turbin som orsakade störning i samband med idrifttagning och funktionen används numera på alla blocken.

- På den tiden fanns inte så många datorer på Ringhals, en var placerad i datorrum 1 och en i datorrum 2 och så fanns ytterligare någon på Instrument. Det rörde sig om stora anläggningar rent fysiskt, men kapaciteten var däremot inte så stor.

Bengt övertog ett par redan påbörjade projekt och fortsatte utvecklingen av program för detektorkalibrering och ett program för redovisning av nukleärt material till SKI/SSM och IAEA.

BUR-projektet (Blockdator Utbyte Ringhals), som gällde alla 4 blocken, upplevde Bengt som den mest utvecklande och lärorika arbetsuppgift han haft. Det handlade om projektarbete, förhandlingar, teknikutveckling och samarbete med Forsmark, OKG och Barsebäck via SAG-avtalet. Förstudien gjordes 1979 och projektet pågick 1980-1988. Det blev extra fokus på projektet i och med Harrisburg-händelsen.

Datorsystem som håller än i dag

Dessa datorsystem utvecklas och underhålls fortfarande efter 30 år på och det är alltså möjligt att fortsätta utveckla programvaran i ytterligare ett antal år framåt.

- I Göteborg finns en grupp på CAP, den firma som hjälpt med underhåll och utveckling av blockdatorsystem. Inom denna grupp finns den djupaste kompetensen på blockdatorsystemen. Kärnkraftverken har gemensamt hållit ett antal personer där sysselsatta med utveckling och underhåll. Gruppen har nu funnits i 25 år och under de senaste åren har man utvecklat en PC-baserad variant som ersätter den gamla skrymmande datorutrustningen. Programvaran är dock densamma som från början. Bengt tror att det är ganska unikt i världen att kunna driva och utveckla så gamla datorsystem.

Sedan följde 20 år som gruppchef för processdatorsystem med undantag för ett år i början på 1990-talet då han var engagerad ett gaskombiprojekt med som drevs från Stockholm vilket innebar mycket resande. Bengt återgick sedan till gruppchefsjobbet som successivt tog allt mer tid i anspråk med följd att det blev mindre och mindre tid för teknik. Han hade tidigare personalansvaret för som mest 21 personer. Efter de 20 åren på samma post anmodades han av sin dåvarande chef, att prova någonting nytt och så blev det ett arbete som controller.

- Även om jag trivdes fantastiskt bra som gruppchef är jag tacksam för att jag fick denna möjlighet. Det var bra både för mig och för gruppen att då gå skilda vägar.

Organisatoriskt har Bengts grupp under årens lopp legat under olika avdelningar och benämningarna har växlat. En sak som Bengt anser var mycket bra var när man skilde på den administrativa och den tekniska databehandlingen där den senare var inriktad mot blocken och processdatorsystem, till skillnad från den administrativa som riktade sig mot hela organisationen.

- Jobbet som controller var också fantastiskt trevligt. Där fick jag vara med i ledningsarbetet, men hade inte längre det rätt så betungande personalansvaret.

Bengt är mycket nöjd med det sätt varpå Ringhals har tagit tillvara hans kunskaper och stöttat hans utveckling. Han anställdes i lönegrad F8, vilket medförde bra förmåner, och han är helt nöjd med sin löneutveckling under alla år.

”De som bara haft Ringhals som arbetsgivare inser inte alltid hur bra de har det”

- Ringhals har varit en bra arbetsgivare och jag tror att jag uppskattat Ringhals mer eftersom jag hade tidigare erfarenheter från andra arbetsgivare. De som bara haft Ringhals som arbetsgivare inser inte alltid hur bra de har det. Det har också hela tiden funnits goda möjligheter till vidareutveckling och utbildning.

När Bengt började på Ringhals hade en omfattande datorisering inletts. Det fanns då endast 2-3 datorsystem, men när han slutade fanns flera tusen.

Datansillet Kurt

Bengt berättar om Kurt Johansson, som var hans chef och

mentor under många år, och vilken unik datakompetens som han besatt och som han sedan behöll under alla år. Han hade en grundkompetens (assamblerprogrammering) från början, men hade också förmågan att under årens lopp ända fram till sin pensionering följa utvecklingen och ta till sig tekniken.

Remsa & hålkort

Som exempel nämner Bengt när hårdberäkningsprogrammet POLCA skulle uppdateras med nya indata (hålrämsa och hålkort).

- Det tog minst en timma att ladda data och någonting gick snett. Bengt var ansvarig och efter något dygn tillkallades en expert från Räcksta och tillsammans med ASEA Atom fortsatte felsökningen ytterligare två dygn. Data laddades in minst 30-40 gånger och varje gång togs en utskrift på ca 100 sidor randigt pyjamaspapper. Samma problem visades hela tiden och alla kända tricks hade använts.

Mest på skoj visade Bengt utskriften för Kurt och sa ”*det är något fel på datan, du kan väl titta igenom utskriften*”. Efter cirka en minut sa Kurt ”*här är felet, det får inte vara blanktecken här så jag ändrade från .68 till .68*.” Gissa om glädjen var stor efter 3-4 dygns felsökning!

Spännande personlig utveckling

Utvecklingen på Ringhals har varit mycket positiv under alla år, givetvis driven av den allmänna datorutvecklingen. Bengt har deltagit i många spännande projekt med goda möjligheter till egen utveckling och utbildning.

Perioden omkring folkomröstningen 1980 innebar en extra påfrestning, men för egen del var Bengt inte orolig. Det var emellertid jobbigt för familjen att ständigt bli utsatt för negativa påståenden och handlingar. Bengt deltog inte i debatten mer än i diskussioner med vänner och bekanta. Felaktiga skrivelser i Hallands Nyheter upplevde Bengt som mycket irriterande när det gällde sådant man som ringhalsare kunde kontrollera. Då kunde man ju undra om det är samma felaktiga vinklingar även på annat. Någon tveksamhet till kärnkraft eller Ringhals har inte funnits i familjen.

Här på slutet tar Bengt upp ytterligare ett par speciella händelser som, förutom de redan nämnda, lämnat intryck och det är GAIA-utbildningen som genomfördes på hela Ringhals samt en organisationsförändring som genomfördes under senare delen av 90-talet.

GAIA-utbildningen upplevde Bengt för sin del som mycket positiv, kanske inte under tiden kursen pågick, utan mer efteråt när ”*allt fallit på plats*”. Det kändes naturligtvis litet omskakande eftersom detta rörde sig mer på det mentala och känslomässiga planet, men som gav mycket nyttiga erfarenheter. Så var säkert fallet för många, kanske särskilt för medarbetare med teknisk bakgrund (läs: ingenjörer). Det gav i alla fall många en tankeställare när det gällde relationer till omgivningen.

Bengt tar också upp det faktum att det beslutades att varje block skulle svara var för sig, vilket han tror inte var så bra för Ringhals. Blocken måste naturligtvis ha ett eget ansvar för sin verksamhet, men tillvägagångssättet då kunde nog ha

varit ett annat. Det måste ha varit mycket kostsamt för Ringhals att man inte styrt upp hårdare med mer lika tolkningar av t ex regelverk för alla blocken, vilket har gjort att blocken jobbat på olika sätt och minskat möjligheten till gemensamma lösningar.

Sammanfattningsvis tycker Bengt att han haft en helt fantastisk tid under de 30 år han varit verksam på Ringhals.

Bengt gick i pension från Ringhals den 17 maj 2005, men fortsatte att arbeta ca 30 % med administration och ekonomi på Friskvågen i Varberg t o m december 2011.

- Genom barnbarn förstår man att tiden går fort. Gerd har också hela tiden haft arbete. Efter perioden med dagbarn jobbade hon i hemtjänsten, i affär och ägde under 10 år Feminina underklädesaffär i Varberg.

”Intresset för vad som händer på Ringhals håller i sig, men Bengt saknar inte jobbet som sådant. Han känner dock enbart positiva ”vibbar” när han tänker tillbaka på tiden där”

Intresset för vad som händer på Ringhals håller i sig, men Bengt saknar inte jobbet som sådant. Han känner dock enbart positiva ”vibbar” när han tänker tillbaka på tiden där.

Han håller inte kontakt med sin gamla arbetsplats, men däremot med flera av sina gamla arbetskamrater. De har ett obligationsbolag sedan 20 år tillbaka och träffas en till två gånger om året. De har årsmöte varje år och gör någon resa vartannat år. De har varit i Glasgow, Köpenhamn, på Bredaryds vårdshus och på Ulvereds hjorthägn. Ett annat gäng träffas första onsdagen i varje månad på någon pub i stan och dricker en pilsner eller två.

Bengts huvudsakliga intressen är natur, promenader/träning, familjen, vänner, resor samt lite ekonomi (aktier/placeringar). Livet som pensionär tycker Bengt är fantastiskt. Han är medlem i Ringhals veteranförening, men vill inte åta sig något större engagemang i föreningen.

Någon önskan att flytta tillbaks till hemorten har aldrig funnits, men några gånger per år återvänder de för besök. Varberg med omgivning, särskilt närheten till havet, upplevs bättre och bättre för varje år.